

The background of the entire page is a vibrant green, featuring several triangular slices of watermelon with red flesh and black seeds scattered across it. In the center, there is a white, ornate, scalloped-edged frame containing the text.

Mahir Ünsal Eriş

Türk Edebiyatı Öykü

Sarıyaz

Mahir Ünsal Eriş, 1980'de Çanakkale'de doğdu. Arkeoloji ve tarih okudu. Hayatını çeviriler yaparak ve yazarak sürdürüyor. Gençlerbirliklidir; söylenişi bile güzel.

Kitapları: *Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...* (2012), *Olduğu Kadar Güzeldik* (2013) (60. Sait Faik Hikâye Armağanı), *Dünya Bu Kadar* (2015), *Benim Adım Feridun* (2016), *Öbürküiler* (2017), *Kara Yarısı* (2019), *Sarıyaz* (2019), *Diğerleri* (2020), *Gaip* (2022), *Acaip* (2023), *Babil Kulesi Kitabı* (2023), *30 Şahane Kelime* (2023) ve *Tatil Kitabı* (2024).

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...
Olduğu Kadar Güzeldik
Dünya Bu Kadar
Öbüreküler
Kara Yarısı
Diğerleri
Gaip
Acaip
Tatil Kitabı

SARIYAZ

Yazan: Mahir Ünsal Eriş
Yayına hazırlayan: Serra Tüzün

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bu kitapta yazım kuralları konusunda yazarın isteklerine bağlı kalınmıştır.

1. baskı / Can Yayınları, 2019
Doğan Kitap'ta 1. baskı / Kasım 2024 / ISBN 978-625-6162-42-6
Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa uygulama: Yasemin Çatal
Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 446 05 99
Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Sarıyaz

Mahir Ünsal Eriş

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

içindekiler

şengül.....	11
sarı	21
beyefendi	37
gül özlem gül	47
ecevit, öpücük.....	59
gece nöbeti.....	77
dedemin turnası	89
sevgi çağının sonu.....	107

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

“ne güzel yangındı o yangın
herkes yeniden yaşadı ve unuttu
yaktığımız mutluluğu unutma”

şengül

deniz poyraz'a

Şengül'ün beyaz kollarına ışıklar vururdu cevizin yaprakları arasından. O, sabahları, çiy görmüş bahçelerinde kömür kovası doldururken, acele etmiş bir nisan güneşi ne yapar eder onu yakalamayı bilirdi. Odaları kömür ve tarhana, bahçeleri tavuk kümesi, kolları zambak kolonyası kokardı. Beni kucağına aldı mı, ağlamaklı bir sevinçle dolardı içim. Gençti, çiy damlaları gibiydi, serçeparmakları kınalı, bilekleri naylon bilezikliydi, üveydi. Sofra serer dayak yerdı, sofra kaldırır gene dayak yerdı. Süpürse, tozuttun diye döverdi analığı, süpürme, eli boş diye. Çok zaman saçına asılır, etine vuracaksa da morarıp çürümesin diye bez doladığı oklavasına davranırdı. Kendi sofrasına oturtmazdı analık; mutfakta, yer sofrasında yedirirdi. Arada bir bitişik bahçeye, bize geldiğinde babaannem onu alır, meşe külü ve defne yaprağı kokan saçlarını okşaya seve masaya oturtur, önüne sele zeytini, biber salçası, ceviz ve süt kaymağı çıkarırdı. Şengül utana sıkıla süzülür, ekmeğin ucuyla küçük küçük atıştırıp cana geldikçe daha tatlı gülerdi. Babaannem eline su bardağıyla çay üstüne çay verir, biz Şengül'le karşılıklı yiyinirken o fısıf fısıf söylenir, "Sen bu yetimlerin yüzüne bak Ya Rabbim," diye ahlardı.

Annem fabrikaya gitti mi ben babaannemle Şengül'ün eline kalırdım. Babaannem sabahları çardaktaki divanda oturup saçlarını açar, ağarık kınalı beliklerini çözüp taradıktan sonra yeniden bir güzel örer, sonra da elinde biriken solgun yumağı alıp kuzine-

sinin içinde yakardı. Ev, saç kokardı. “Atsana bahçeye kız anne,” demişti bir gün annem, “Leş gibi kokuttun evin içini.” “Olur mu be kızım,” dedi babaannem, “yukarı atsan ağaçlara takılır, kuşlar aldanır da alır yuva yapar, aşağı atsan karıncaların ayağına dolanır, yazık günah!” O saçlarını tarayıp örerken ben balkonun duvarına çenemi dayar, Şengül’ü seyredirim. Şengül, çoktan uyanmış, elinde kovasıyla karşiki arsalıktan, kül dökmekten geliyor olurdu. Peşine de bahçeyi ıslayıp süpürürdü. Durmadan yapardı bunu. O bahçe, tozu toprağı hiç olmamış gibi, tomarından yeni çekilmiş bomboş bir kâğıt gibi tertemiz dururdu. Sonra analığının sütünü bahçede, ocağın üstündeki karagüğümde kaynatır, gider kahvaltıya uyandırır. Ekşi ekşi kuyruk yağı kokardı bahçeleri, taze Rummeli sucuğu kokardı. Öğürürdüm.

Babam öldüğünden beri anneme senede iki sefer çocuk ayakkabısı, biri kışlık biri yazlık iki takım ceket pantolon vermeye başlamışlardı gübre fabrikasından. İşçi yardımı. Bir de hafta başına dört kutu sütle ay başına bir paket ak sabun. Dörtlü, beyaz, temizlik kokulu sabunlar. Ben sütü teldolaptan aşırır, Şengül’e götürürdüm. Şengül beni elimde süt kutusuyla görünce telaşla içeri doğru, analığına seslenir, “Ema Anne, çocuğun çışı gelmiş, ben bir bahçe kapıya çıkartayım da sigdirivereyim,” derdi. Çıkar, komşunun damının arkasına dolanır bir yarım kütüğün üstüne çökerek. Bir koluyla beni sol dizine oturtur öbürüyle de köşesini ısırarak yırttığı kutudan süt içmeye uğraşır. Arada ağzını ayırıp kutuyu bana uzatır, “İçicen mi sen de?” diye sorar, ben başımı çevirince gülümser, sütünü içmeye devam ederdi lıkır lıkır. Ağzının kenarından süzülen sütün, zambak kolonyası ve ekşi terinin kokusu beni alıp sarmalar, içimi sanki bir tüy gıdıkladı. Sütünü bitirdikten sonra beni sımsıkı gerdanına bastırır, yüzümü domur domur memeleri ve tazecik gerdanının beyazıyla sıvardı.

Analığı oturmalara, mukabelelere, mevlilere giderdi öğleden sonra. Bazı perşembeler pazara çıkardı. Bir şey istemesin diye

Şengül'ü götürmezdi. Biz Şengül'le onların çardağında oturur oyunlar oynardık. Yerden beş taş, beş de kiremit parçası alır, beştaş öğretirdi bana. Cevizin yaprağından düdüğü yaptırır; öttürürdük kahkahalarla gülererek. Bazen, gözümü kapattırır, "Bil bakalım ne tutuyom elimde," diye sorar, bilmece bildirirdi. Bazı zaman şarkı söyleyeceği tutardı. Sözlerini anlamadığım üzgün şarkılar bilirdi, onları boynunu eğe eğe söyler, söylerken de etekliğini ya da divanın örtüsünü kıvrıştırırdı. Hicranlı, hasretli, ölmekli, ağlamaklı, dönmekli şarkılar. Annem işten, onun analığı gezmekten gelene kadar beni eğler, hep güldürür, bana oyunlar icat ederdi. Bazen, "Acıktın mı," derdi. Acıksam da söylemezdim. Analığı sadece tarhana içmesine ve kuru ekmekle ayva reçeli yemesine izin verirdi çünkü. Onun yoksul tayınuna ortak çıkmak istemezdim. Üzülürdüm açlığına, kaç defa sofraya artığı tavuk kemiklerini sıyırdığını gördüm bahçenin kuytusunda.

Sonra bir gün ortadan kayboldu Şengül. Ben öldü dedim. Gelmediği, görünmediğine göre, ölmüş olması icap ederdi. Ölümüne kadar içerlemiyordum o yaşımdayken. Ölenlerin bir gün dönecekleri bir yere gittiklerini, ama geride bıraktıklarına kırgınlıkları geçmediği için bir türlü dönmeye yanaşmadıklarını sanırdım. Babama öldü diye üzülüyor, kızılıyordum. Şengül'ünse hem annesi yoktu hem babası. Hiç göremediği anasından başka, babacığı da ölünce analığının başına kalmıştı, koca yadigârı. Kıyıp sokağa koyamamıştı Şengül'ü analık. El âlem ne der sonra hem. Zaten gelinlik kız, üç vakte kadar bulur bir hayırlısını gider, o zamana kadar kalıversin. Ortalığın da işi görülür. Birdenbire yok olunca ben öldü dedim öyle. Analığı delirdi. "Yaş yerlerde, taş yerlerde, kış yerlerde yata yata gebersin kancık," dedi arkasından. "Kaçtı orospu," dedi. "Elinden esirgemedim, kursağından esirgemedim, kaçtı gitti nankör köpek!"

Liman'da tatbikat için demirlemiş NATO askerleri kamp kurmuştu. "O gâvurlar alıp götürmüş olmasın kızcağızı?" diye ağlan-

dı babaannem. “Nedir bu başımıza gelen!” diye bacaklarını dövdü, saçını çekeledi. Babam öldüğünden beri, evimize ocağımıza dadandı uğursuzluk diyordu babaannem. Biri öldü müydü, felaket civardan ayrılmaz diye kahır lanıyordu. “Azrail’in kılıcından kan, yedi eve sıçarmış,” deyip göğsünü yırtıyordu. Üç aylığından horozlar kestirdi, kan akıttı, her türlü kaza bela defolsun diye, nafiye. Sanki babamın cenazesinin çıktığı yerde ucu bucağı bilinmez bir kara delik, dipsiz bir kuyu açılmıştı, her şeyimizi yuttukça daha da büyüyordu. Şimdi, Şengüllerin eve de bulaşmıştı karası.

Bulunamıyordu Şengül. Evden burnunun ucunu çıkarmayan kız, bir kismet bulsun da peşine takılsın, inanılır şey değildi. Bir başına kaçtı gitti desen, onun da elle tutulur yanı yok. Yolun başına çıksa bir otobüse becerip de binemez, şuradan şehir merkezine kadar gidemez; okuması yazması bile yok. Polisler, jandarmalar geldiler. Köşe bucak arandılar. Yetmedi konu komşu çıktı, bakındı sağa sola, kulakları tüylü av köpeklerini de peşlerine takıp. Köpekler havladılar, havladılar, dilleri dışarıda koşturdular oradan oraya, yine de adamlar elleri boş döndüler evlerine. Sır oldu kaldı, kuş oldu uçtu, gün oldu geçti Şengül. Analığı yataklara düştü. Babaannem marazlara karıştı. Ağzında uçuklar, gözünde arpacıklar çıktı kahırdan. Annem de kimi geceler içli içli ağlıyordu döşeğinin kenarına oturup. Duyuyor, belli etmeden izliyordum.

Şehirde de esti rüzgârı kaybolan kızın. Felaket tellallığı tevatürle kol kola gidiyordu. Annem fabrikadan gelip yorgun argın karnını doyurmaya çalışırken anlatıyordu ufak ufak babaanneme. Ben duymayayım diye mırıl mırıl. Duyuyordum. İnsanların böbreklerini, ciğerlerini kesip çalan, ölüsünü de bir ağaç dibine bırakıp kaçiveren katiller varmış, belki onlar kaçırılmış diye anlatıyordu. Ama hiçbir ağacın altında yoktu Şengül. Bursa’da bir pezevenge kaçmış diyeni de vardı. Analığın eziyetine dayanamadığından diyorlardı, trenin altına bırakmış kendini Aksakal yolunda, kimse görmemiş bile. Tren gide gele paramparça etmiş yavruyu,

dağlarda gezen köpekler, tilkiler yemiş cesedini. Eseri bile kalmamış diye söylüyordu kimisi. Annem eve getiriyordu bu haberlerin hepsini; ben de evdeydim.

Bir tek, “Öldü,” diyordum. “Ağzından yel alsın oğlum, tövbe de, o nasıl laf,” diye paylıyorlardı. Babam gibi işte, Şengül’ün annesiyle babası gibi, dedem gibi, Talıkacı Musa Aga gibi, koca hala gibi. Ölmüştü, gelmeyecekti. Bir insan, onu seven insanlara kıyamıyor olsa niye gelmesin? Gelmediğine göre sevmiyordu artık; demek ki ölmüştü. Kimsenin gönlü, dili razı olmuyordu bunu demeye. Herkes bir kurtuluş, bir dönüş ümidinin cılız esintisiyle gönlünü serin tutmaya çalışıyordu. “Dün akşam rüyasını gördüm gündüz niyetine,” diye kalkıyordu bazı sabahlar babaannem. “Masmavi bir entari giymiş böyle, Veysel’in damın köşeden görünüyor kızcağızım. Ama nasıl güzel, nasıl güleç, kan dolmuş yanaklarına sanki.” İnanıyorlardı döneceğine. Ben inanmıyordum. Ölenler dönmüyor. Bunu anlamamalarına, buna ikna olmama gayretlerine hayret ediyordum çocuk aklımla bile.

Günlerim bomboş kalmıştı Şengül gidince. Sabah serininde babaannem saçlarını örüklerken ben Şengüllerin çardağına bakıyordum. Cevizin yaprağı arasından sızan ışığın divanın üstünde Şengül’ü arayışını izliyordum. Zambak kolonyası kokan kollarında bembeyaz sabah ışıklarının oynadığı sabahlardan geriye kalan kuyrukyacağı kokusunu duyuyordum. Zaman geçmiyordu. Akşam olmuyor, annem bir türlü işten gelmiyor, ben bir türlü büyümüyordum. Kalkıp yollara düşüp Şengül’ü arayamıyor, şu bahçe kapısından fırlayıp önüme gelene onu soramıyordum. Babaannem koymuyordu. Bazen onun, “Oğlum eve yapsana,” deyişine aldırmadan, “Benim çişim geldi, bahçe kapıya çıkayım da bir siğeyim,” deyip dışarı çıkabiliyordum yalnız. Damın arkasına dolanıp yarım kütüğe oturuyordum. Köşesini çiviyle deldiğim kutudan ağlaya ağlaya süt içiyor, sütün kokusunun yanında onun ekşi terini, beni sarmalayan, içimi bir tüy gibi gıdıklayan o kokuyu arıyordum.

“Şimdilerde o günleri ananlar hep ‘Sarıyaz’ diyorlar adına. Haziranın gevreyen toprak üstünde buram buram tüttüğü son demlerinde, topu topu on iki günlük bir zamandı oysa. Ama bütün bir mevsim, yıllar boyu hatırlanacak kadar yüklü geçmişti. Tarihe ‘Sarıyaz’ diye düşüldü o günler.”

Sarıyaz, okurları bir kıyı kasabasının tozlu yollarına, birbirine sarmalanmış hayatların izini sürmeye çağırıyor. Kalp kırıklıkları, umutlar ve yalnızlıkla örtülmüş bu hikâyeler, hayata dair her rengi, insanı kendine çeken bir dille anlatıyor. Bu öykülerde Mahir Ünsal Eriş’in karakterleri; sevdıyla, hüsrarla ve hayata tutunma çabasıyla, okura âdeta ayna görevi görüyor. Sokağın dili, evlerin sessizliğinde yankılanırken, samimiyeti ve dürüstlüğüyle Sarıyaz tanıdık ama özgün bir dünya kuruyor.

Hayatın gerçeklerine olduğu kadar insanın içsel dünyasına da dokunan, duygu dolu bu eserin her satırında merhamet ve incelik bulacak, Eriş’in içtenliğini her zamanki gibi hissedeceksiniz.

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-6162-42-6

9 786256 162426

DK
Doğan
Kitap